

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul prezentului act normativ

LEGE

privind unele măsuri pentru continuarea activității de către persoanele care îndeplinesc condițiile de pensionare

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Schimbările privind organizarea muncii ar trebui să permită integrarea avantajelor competitive ale lucrătorilor vârstnici, inclusiv experiența vastă a acestora. O viață activă mai lungă ar fi, de asemenea, obținută prin îmbunătățirea politicilor de resurse umane a celor care urmează să se pensioneze la îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege. În acest sens, se impune o politică de flexibilizare a raporturilor de muncă și după îndeplinirea condițiilor legale de pensionare.

Cu toate acestea, pornind de la criteriul vârstei persoanei, legislația în vigoare limitează dreptul la muncă în cazul persoanelor care doresc să continue activitatea, legea impunând încetarea forțată a raporturilor de muncă sau de serviciu la îndeplinirea condițiilor de pensionare.

Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, reglementează vârsta minimă de încadrare în muncă, de 16 ani, persoana care a împlinit această vârstă fiind prezumată a avea capacitate biologică de muncă, dar nu prevede o vârstă maximă la care capacitatea de muncă poate fi prezumată a fi pierdută. În consecință, îndeplinirea condițiilor de pensionare, indiferent de sistemul de pensii din care provine pensionarul, generează încetarea raportului de muncă sau de serviciu, fără a recunoaște posibilitatea acestuia de continuare a activității.

Prin Decizia nr. 1.414/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009, Curtea Constituțională a reținut că nicio dispoziție constituțională nu împiedică legiuitorul să reglementeze opțiunea oferită salariaților de a continua activitatea în condițiile suspendării plății pensiei, cu condiția ca o asemenea măsură să se aplice în mod egal pentru toți cetățenii, iar eventualele diferențe de reglementare să aibă o rațiune licită.

În prezent, pensionarii sistemului public de pensii, pensionarii sistemului pensiilor militare de stat și beneficiarii pensiilor speciale pot să își desfășoare activitatea profesională concomitent cu încasarea veniturilor din salarii finanțate integral sau majoritar din bugetul de stat sau bugetul asigurărilor sociale de stat.

Prin opțiunea de a continua activitatea după îndeplinirea condițiilor legale de pensionare se urmărește valorificarea competențelor celor care au o vastă experiență pe piața muncii, prin crearea unui cadru legal care să permită persoanelor vârstnice să rămână active. Astfel, îmbătrânirea activă poate reduce cheltuielile publice, reducând presiunea pe bugetul asigurărilor sociale și poate produce venituri bugetare actuale și viitoare mai mari, ce conduc la creștere economică, dezvoltarea unei societăți mai cuprinzătoare, în care toate persoanele pot participa la îmbunătățirea vieții.

De asemenea, prin opțiunea de a alege între plata pensiei sau a salariului se asigură repartizarea echitabilă a resurselor bugetare. Sub acest aspect este de menționat faptul că particularitățile locului de muncă determină reducerea vârstei standard de pensionare cu până la 13 ani, în sistemul pensiilor militare de stat și cu până la 12 ani, în sistemul public de pensii, fapt ce favorizează pensionarea înainte de împlinirea vârstei standard de pensionare.

În urma analizării integrate a informațiilor gestionate de Casa Națională de Pensii Publice, respectiv datele aferente Declarațiilor 112 depuse de angajatori pentru luna noiembrie 2020 și datele aferente beneficiarilor sistemului public de pensii, cu datele comunicate de către Ministerul Finanțelor Publice la data de **01.01.2019** privind codurile fiscale ale autorităților și instituțiilor publice centrale și locale indiferent de modul de finanțare și subordonare, precum și cele ale regiilor autonome, societăților naționale, companiilor naționale și societăților comerciale la care capitalul social este deținut integral sau majoritar de stat ori de o unitate administrativ teritorială, au rezultat următoarele:

- total asigurați declarați în D112: 5.509.379 persoane, din care, cu contract de muncă/raport de serviciu: **5.337.535 persoane**, din care: **102.375 persoane** cu vârsta ≥ 65 ani la 01.01.2020 din care pensionari: **88.134, 28.271 persoane** cu vârsta ≥ 70 ani la 01.01.2020, din care **pensionari: 26.954**.

1 Prezentul act normativ transpune legislație comunitară. Nu este cazul.

2. Schimbări preconizate

Propunerea de act normativ are ca obiect de reglementare posibilitatea acordată salariaților care îndeplinesc condițiile de pensionare în sistemul public de pensii, inclusiv pensiile de serviciu, sau ai sistemului pensiilor militare de stat, de a exercita opțiunea între continuarea activității și încetarea raportului de muncă sau a raportului de serviciu.

De asemenea, prin prezentul proiect de act normativ se propune ca persoanele care au calitatea de pensionari ai sistemului public de pensii, beneficiari ai pensiilor de serviciu sau beneficiari ai sistemului pensiilor militare de stat să poată exercita opțiunea pentru reîncadrarea în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, indiferent de modul de finanțare și subordonare, precum și în cadrul regiilor autonome, societăților naționale, companiilor naționale și societăților comerciale la care capitalul social este deținut integral sau majoritar de stat ori de o unitate administrativ-teritorială, cu condiția suspendării plății pensiei. Reîncadrarea pensionarilor se poate realiza până la împlinirea vârstei de 70 de ani.

Având în vedere constrângerile bugetare și reducerea costurilor suportate din bugetul de stat în privința cheltuielilor de personal, proiectul de lege propune o revizuire a legislației aplicabile în cazul cumulului pensiei cu salariul și o alternativă prin care un angajat din sistemul public poate exercita opțiunea între pensie și veniturile salariale aferente raportului de muncă. De aceea, în sistemul public, posibilitatea continuării activității este însoțită de suspendarea plății pensiei.

În acest sens, menționăm Decizia Curții din 20 martie 2012, pronunțată în cauza Ionel Panfile împotriva României (paragrafele 17-25), în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că măsura interzicerii cumulului pensiei cu salariul este prevăzută de lege și urmărește un scop legitim, respectă justul echilibru între interesele generale ale comunității și protecția drepturilor fundamentale ale indivizilor, precum și faptul că, în domeniul social, statul dispune de o marjă largă de apreciere.

În vederea realizării cerinței justului echilibru, între cerințele interesului general al populației și cerințele de protecție a drepturilor fundamentale ale individului, trebuie stabilită posibilitatea exprimării opțiunii între acordarea pensiei, cu încetarea activității sau acceptarea suspendării plății pensiei pe durata continuării activității. În această situație pensionarii din sistemul public au posibilitatea să primească fie pensia integrală, fie salariul lunar, integral, corespunzător funcției ocupate, până la împlinirea vârstei de 70 de ani.

În plus, reglementarea propusă nu impune restricții în ceea ce privește obținerea pensiei la împlinirea vârstei standard de pensionare. În acest sens, legea recunoaște salariatului opțiunea exclusivă între

încetarea raporturilor prin pensionare sau continuarea activității până la 70 de ani. Salariatul care a exercitat opțiunea pentru continuarea activității se poate pensiona și înainte de împlinirea vârstei de 70 de ani.

În sistemul bugetar, în măsura în care se optează pentru continuarea raportului de muncă/ raportului de serviciu până la împlinirea vârstei de 70 de ani, exercitarea dreptului la muncă nu este condiționată de încheierea unui nou contract individual de muncă și nici de acordul angajatorului, însă dreptul la pensie nu va putea fi solicitat simultan.

De asemenea, actul normativ prevede că persoanele pot exercita opțiunea, la cerere, pentru reluarea plății pensiei și încetarea raporturilor de muncă, oricând până la împlinirea vârstei de 70 de ani.

Proiectul de lege propune ca în sistemul public persoanele care desfășoară activități profesionale pe bază de contract individual de muncă, raport de serviciu sau în baza actului de numire în funcție și care își continuă activitatea până la împlinirea vârstei de 70 de ani să poată exercita opțiunea în scris între pensie și veniturile astfel realizate.

În acord cu jurisprudența Curții Constituționale, au fost introduse unele excepții de la regula suspendării pensiei cu veniturile obținute pe durata desfășurării activității.

Sumele încasate necuvenit cu titlu de pensie prin neîndeplinirea obligațiilor prevăzute prin acest proiect de act normativ se recuperează de la pensionari, cu respectarea termenului general de prescripție.

În cazul continuării activității, desfășurării activității, ori a încadrării în condițiile din prezenta lege, angajatorul are obligația să informeze casa de pensii competentă, în termen de 30 de zile calendaristice de la exprimarea opțiunii sau de la data încadrării.

Se introduce obligația angajatorilor de a informa casa de pensii competentă cu privire la exprimarea opțiunii salariatului de continuare a activității sau de reîncadrare a pensionarilor, după caz. Neîndeplinirea acesteia se sancționează contravențional cu amendă.

În vederea exercitării dreptului de opțiune pentru continuarea activității până la împlinirea vârstei de 70 de ani au fost necesare modificări ale Legii nr. 53/2003-Codului muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare și ale Ordonanței de urgență nr. 57/2019 Codul administrativ.

Prevederile prezentei legi se aplică și persoanelor care pot continua activitatea după îndeplinirea condițiilor de pensionare stabilite prin următoarele legi speciale:

- Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 144/2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 319/2003 privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 269/2003 privind Statutul Corpului diplomatic și consular al României, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr.223/2015 privind pensiile militare de stat.

Prin urmare, măsura adoptată este proporțională cu situația excepțională care a determinat-o, fiind rezultatul unui echilibru între scopul declarat al legii și mijloacele folosite în realizarea lui, și este aplicată persoanelor aflate în ipoteza normei.

3. Alte informații – Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a
Impactul socio-economic al prezentului act normativ

1. Impact macro-economic

Actul normativ nu se referă la acest subiect

1^1. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat:

Actul normativ nu se referă la acest subiect

2. Impact asupra mediului de afaceri

Actul normativ nu se referă la acest subiect

3. Impact social

Din perspectivă socială, proiectul va atrage creșterea numărului de asigurați în cadrul sistemului de asigurări de stat.

4. Impact asupra mediului

Actul normativ nu se referă la acest subiect

5. Alte informații

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat,
atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						

c) bugetul asigurărilor sociale de stat:					
i. cheltuieli de personal					
ii. bunuri și servicii					
3. Impact financiar, plus/minus, din care:					
a) buget de stat					
b) bugete locale					
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare					
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare					
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu se produce impact financiar asupra bugetului consolidat.				
7. Alte informații					
Nu sunt.					
Secțiunea a 5-a					
Efectele prezentului act normativ asupra legislației în vigoare					
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ (acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ):					
a) acte normative care se modifică sau se abrogă ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;					
<ul style="list-style-type: none"> - Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată; - Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ - Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare; - Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare; - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 144/2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, cu modificările și completările ulterioare; - Legea nr. 319/2003 privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare, cu modificările și completările ulterioare; - Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare; - Legea nr. 269/2003 privind Statutul Corpului diplomatic și consular al României, cu modificările și completările ulterioare; - Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat. 					
b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții. Nu este cazul.					
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare:					
Actul normativ nu se referă la acest subiect					
3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare					

Actul normativ nu se referă la acest subiect
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Actul normativ nu se referă la acest subiect
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente, făcându-se referire la un anume acord, o anume rezoluție sau recomandare internațională ori la alt document al unei organizații internaționale: Actul normativ nu se referă la acest subiect
6. Alte informații
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării prezentului act normativ
1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate Actul normativ nu se referă la acest subiect.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ Actul normativ nu se referă la acest subiect.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative Proiectul de act normativ a fost transmis pentru consultare structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale, solicitându-se punct de vedere de la Asociația Comunelor din România, Asociația Municipiilor din România, Asociația Orașelor din România, respectiv de la Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România prin adresa nr.850/EC/12.03.2021. Prin adresa nr. 643/22.03.2021, Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România a comunicat propuneri/observații în sensul că este necesar ca ambele părți ale contractului individual de muncă/raportului de serviciu să fie de acord cu măsura continuării activității, iar continuarea activității să se realizeze numai cu aprobarea prealabilă a angajatorului.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente Actul normativ nu se referă la acest subiect
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Proiectul de act normativ va fi supus avizării, Consiliului Legislativ și Consiliului Economic și Social
6. Alte informații Au fost consultate următoarele instituții: Consiliul Superior al Magistraturii, Institutul Național al Magistraturii; Academia de Științe Medicale din România; Academia Română; Curtea de

Conturi; Colegiul Farmaciștilor din România; Colegiul Medicilor din România; Colegiul Stomatologilor din România; Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România; Consiliul național pentru dezvoltarea resurselor umane din administrația publică.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea prezentului act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

În procesul de elaborare a prezentului proiect de act normativ au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

Prezentul proiect de act normativ a fost supus comentariilor publicului, prin publicarea pe pagina de internet a Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

Au fost întreprinse demersurile legale prevăzute de art. 7 din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561 din 10 mai 2009

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Actul normativ nu se referă la acest subiect.

3. Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Actul normativ nu se referă la acest subiect.

2. Alte informații

Nu sunt.

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul **proiect de lege privind unele măsuri pentru continuarea activității de către persoanele care îndeplinesc condițiile de pensionare**, pe care îl supunem Guvernului spre aprobare.

MINISTRUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
Raluca TURCAN

AVIZAT:

**MINISTRUL DEZVOLTĂRII
LUCRĂRILOR PUBLICE,
ȘI ADMINISTRAȚIEI**
Attila-Zoltán CSEKE

**PREȘEDINTELE
AGENȚIEI NAȚIONALE A FUNCȚIONARILOR
PUBLICI**
Liviu MĂLUREANU

MINISTRUL AFACERILOR INTERNE

Lucian Nicolae BODE

MINISTRUL APĂRĂRII NAȚIONALE

Nicolae-Ionel CIUCĂ

**MINISTRUL ECONOMIEI,
ANTREPRENORIALITĂȚII ȘI TURISMULUI**

Claudiu-Iulius-Gavril NĂSUI

**MINISTRUL TRANSPORTURILOR ȘI
INFRASTRUCTURII**

Cătălin DRULĂ

MINISTRUL SĂNĂTĂȚII
Ioana MIHĂILĂ

MINISTRUL CULTURII
Bogdan GHEORGHIU

MINISTRUL EDUCAȚIEI
Sorin - Mihai CÎMPEANU

MINISTRUL FINANȚELOR
Alexandru NAZARE

MINISTRUL JUSTIȚIEI
Stelian-Cristian ION